

بررسی میزان شیوع دیکروسلیوم کرمی در گوسفند و بزهای کشتاری کشتارگاه پوریای شرق تهران و برآورد خسارات اقتصادی آن

زیور صادقی دهکردی^۱، حمزه علی یعقوبی^۲

۱- استادیار بخش انگل شناسی، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیرادامپزشکی، دانشگاه بوعلی سینا همدان ۲- دانشجوی دوره کارشناسی - رشته بهداشت و بازرسی

گوشت - دانشکده پیرادامپزشکی - دانشگاه بوعلی سینا همدان

پست الکترونیکی نویسنده مسؤل: dehkordisz@gmail.com

مقدمه و هدف: دیکروسلیوم دندرتیکوم کرمی است به شکل سرنیزه یا لانست که به ندرت در انسان باعث بیماری می شود ولی به صورت کاذب با خوردن جگر در انسان عفونت کاذب ایجاد می کند. از حلزون خاکزی بعنوان میزبان واسط استفاده می کنند، در ایران بخصوص حلزون های سلا بیشتر مطرح است. تغذیه با کباب و جگر نیم پز، شرایط اکولوژی مناسب رشد حلزون از مهمترین فاکتورهای ابتلا به این انگل محسوب می گردند.

مواد و روش کار: این مطالعه، به بررسی میزان شیوع انگل کبدی دیکروسلیوم در گوسفند و بزهای کشتاری کشتارگاه پوریای شرق تهران طی سال ۹۰-۹۱ پرداخته است تا بتوان با توجه به اکولوژی انگل و شرایط آب و هوایی منطقه استراتژیهای کنترل پیشگیری بیماری را بیشتر مدنظر قرار داد.

برای انجام این مطالعه ۵۰۰ راس دام کشتاری در کشتارگاه مذکور بصورت راندام انتخاب گردید. ابتدا برای هر نمونه، فرم مشخصات شامل سن، جنس، نژاد و وضعیت ظاهری لاشه تکمیل شد، سپس دام ها بعد از کشتار مورد بررسی ماکروسکوپی قرار گرفتند و کبد آنها از نظر وجود انگلهای کبدی بررسی گردید. در این مطالعه ۳۰۳ راس دام آلوده گزارش شد (۲۷۲ راس گوسفند، ۱۵ راس بز و ۱۶ راس یزغاله) که منجر به ضبط کبد آنها گردید. میزان آلودگی کبد گوسفندان و بزها به دیکروسلیوم به ترتیب ۳۸/۲٪ و ۸/۶٪ بوده است. دامهای آلوده بیشتر از نژادهای ورامین (۳۱/۴٪)، کردی (۲۲/۷٪) و افشار (۱۲/۲٪) گزارش گردیدند

دامهای آلوده از نظر سنی به سه گروه زیر یکسال، ۱ تا ۲ سال و ۳ تا ۴ سال تقسیم بندی شدند که درصد آلودگی به ترتیب ۳۲٪، ۴۳/۲٪ و ۲۴/۸٪ گزارش شد.

نتایج و بحث: آنچه در این مطالعه حائز اهمیت است، وجود ضایعات کبدی به میزان زیاد در بین دامهای کشتاری است که منجر به حذف کبد آلوده میشود. بنظر می رسد که ضرر اقتصادی ناشی از حذف کبد رقم چشمگیری است. خسارت اقتصادی ناشی از ضبط کبدهای آلوده به صنعت دامپروری کشور و خسارات ناشی از آلودگی انسان به این انگل ها ضرورت مبارزه با انگل های دامی و بازرسی های پس از کشتار را دوچندان می کند.

پرهیز از خوردن سبزیجات خام مهمترین راه پیشگیری است. همچنین درمان دامهای آلوده، آموزش بهداشت عمومی و درمان بیماران نیز توصیه می شود.

واژه های کلیدی: دیکروسلیوم دندرتیکوم، گوسفند و بز

بررسی آلودگی های فارم مرغ تخم گذار شهرستان به جرب

حسین گلیوری^۱، هادی حق بین نظر پاک^۲، سیاوش اسدی^۱، مهرا پرتوی^۱، محسن حمیدی^۱، فاضل حمیدی^۱، ایمان بلوچی^۱

۱- دانشجوی دکتری دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، ایران، عضو باشگاه پژوهشگران جوان

۲- استادیار بخش بیماری های طیور دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

پست الکترونیکی نویسنده مسؤل: HossinGolivary@yahoo.com

مقدمه و هدف: بیماری های انگلی در سیستم های پرورش طیور همواره مشکلات فراوانی را برای مزارع پرورش به همراه داشته است. از مهمترین اکتوپارازیتها در ایران جرب درمانسیوس گالینه می باشد. جرب درمانسیوس گالینه که به آن Red mite نیز می گویند. با خونخواری یکرهه در شب موجب آنمی یک دفعه و شدید شده که این مسئله می تواند عوارضی همچون کاهش تولید تخم مرغ، عصبی بودن پرنده یا کانی بالیسم و حتی در ادامه موجب مرگ می شود و همچنین این جرب از عوامل مهم انتقال پاستورلا به حساب می آید. هدف از این مطالعه بررسی آلودگی های فارمهای تخم گذار شهرستان گرمسار به جرب بود.

مواد و روش کار: این تحقیق در ۵ فارم تخم گذار شهرستان گرمسار در تابستان ۱۳۹۰ انجام شده است. برای صید جربها کاغذهای سفید با ابعاد ۱۵ X ۳۰ سانتی متر را گرفته و از وسط تا کردیم. در وسط کاغذ تکه های چوب ریز قرار دادیم و دور کاغذ را منگنه کردیم. به این ترتیب محیط مناسبی برای لانه گزینی جرب ایجاد کردیم. تله ها را در کف قفس و در بستر با فاصله ۶ متر قرار دادیم و بعد از ۲ روز اقدام به جمع آوری جرب ها کردیم. با توجه به اینکه در هر ۵ فارم آلودگی به جرب درمانسیوس گالینه مشاهده شد. لذا چون تنها اثبات حضور این انگل برای ما مهم بود اقدام به شمارش و بیان درصد آلودگی نکردیم.

نتایج و بحث: با توجه به نتایج بدست آمده لزوم یک برنامه صحیح ضد انگلی در مورد اینها ضروری به نظر می رسد که امید است با انجام برنامه های صحیح ضد انگلی شاهد کاهش آلودگی در این طیور باشیم.

واژه های کلیدی: جرب، درمانسیوس، تخم گذار، گرمسار